

De muis of de gestoorde nachtrust

Braga Jr.

bron

Braga Jr., *De muis of de gestoorde nachtrust*. J. Brunt Dz., Den Haag z.j. [1878] (2de druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/brag001muis01_01/colofon.htm

© 2004 dbnl

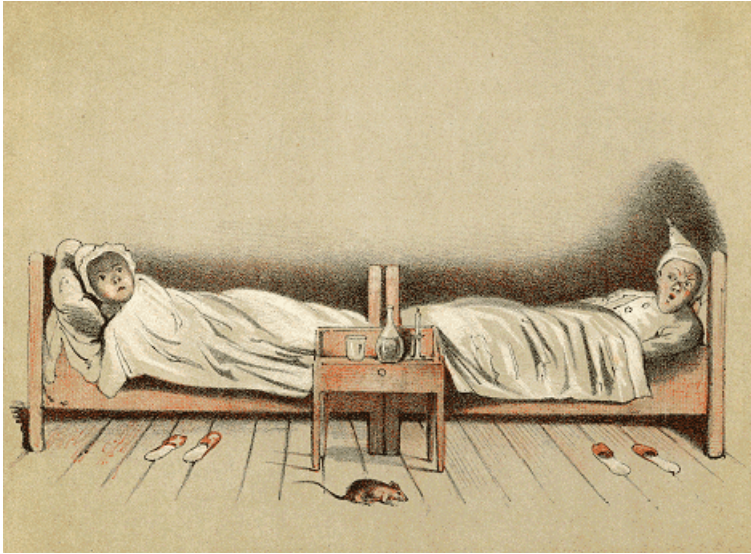
De muis.

Hoe dikwijls heeft al in het leven
Zelfs de allerkleinste omstandigheid
Een huis vol onrust ons gegeven
En schrik en angst in 't hart verspreid!
Niet altijd is 't een hemelwonder
Dat ons verschrikt door zijn natuur,
Maar kleinigheân zijn 't in 't bijzonder,
Die kwelling baren te ieder uur.
Geen oorlog, noch rumoer in staten,
Geen heerschzucht van Napoleon,
Geen kuiperij van diplomaten,
Of wat men bij 't congres verzon;

Geen tegenspoed bij groote werken;
Geen willekeur van 't Pruissisch hof;
Geen Godsdienst-kwestie's in de kerken,
Gaf in dit boek den zanger stof;
En wat men mogelijk ook moog' gissen;
Ik bied u hier geen huiskrakeel
Of misgefallen erfenissen,
Geschetst in 't treurigste tafereel;
'k Laat gaarne 't huisbewind de vrouwen,
Hoe stout zich manlief ook verzet;
'k Laat alle staten rustig sjouwen,
Om 't al of niet volmaakt budget;
'k Laat ieder vorst naar wensch regeeren;
Ik moei mij met geen politiek;
Ik wek geen onrust voor de beeren,
En maak geen andre menschen ziek;
Ik laat geen metallieken dalen;
Ik zet geen dieven achter 't slot;
Ik wil geen moordnaarsleven malen,
Of noem het vrijersleven zot;

Ik zing niet van gevallen vrouwen,
Of van een streng equivalent;
'k Laat niemand luchtkasteelen bouwen
En schets geen onheil, ongekend;
'k Bezing geen schandlijke bankroeten,
En allerminst een maagdenroof,
Geen Poolsche kwestie, ook geen knoeten,
Want voor mishandlen blijf ik doof;
'k Wil met mijn lied geen schrikbeeld wekken,
Noch onrust stichten bij den raad;
'k Noem geen Ministers kamergekken,
Of wek door tweedracht, nijd of haat,
'k Beweeg mij niet in 's lands historie;
'k Spreek van geen Kenau Hasselaar;
'k Laat aan van Speijk zijn buskruid-glorie,
En trek niet op naar Kevelaar,
Ik wijd geen letter aan de slaven,
Zelfs niet aan die men te onzent vindt;
Ik roem geen fijne satans-gaven;
'k Bega geen moord op vrouw of kind;

'k Laat wie zulks luste, in bloed zich baden;
Ik zing van zwaard, noch galg, noch strop;
'k Vertel hier niets ook van Pleïaden:
Geen Klaasje Zevenster windt me op:
'k Laat alle gekken, gekken blijven,
En gun elk ander gul het woord;
Ik wil slechts van een muisje schrijven,
Hoe die de nachtrust heeft gestoord
Van 't edelste paar echtelingen,
Dat ooit de huwelijkstempel zag;
En 't eenigst loon voor al mijn zingen,
Zij, dat me om 't feit eens hartelijk lack'!

I.

Vriend Sparrebeen ging strijk en zet
Des avonds kwart voor tien naar bed,
En, wat hem groot plezier dan deed,
Zijn vrouw was altijd ook gereed.
Hij sliep steeds aan den rechterkant,
En zij dus aan de linkerhand,
En duurde 't zoo ook jaren voort,
Nooit werd hun zoete rust verstoord;
Als hij zijn Eva had gekust,
Zei zij: 'Nacht Spar, slaap nu gerust
En strek je beentjes, lieve guit,
Maar recht toe tot den morgen uit', -
En verder werd, na 't kort gebed,
Door d'een op d'ander niet gelet.
Maar in een slapeloozen nacht,
Terwijl de vrouw aan 't huiswerk dacht,
Daar hoort ze plotseling gedruisch;
Ze luistert, zoekt - een grijze muis
Heeft zich, o gruwel! onversaagd
In 't vreedzaam slaapvertrek gewaagd.
En Eva beefde en gilde luid:
'O Vader Spar! spring haastig uit
Het bed, want, Heer, wat bitter kruis!
Er is een ondiep in ons huis.' -
Vriend Spar keek angstig in het rond,
Tot hij de muis zag op den grond,
Die, keken beiden nog zoo scheef,
Stil aan de vloermat knabblen bleef.

II.

Maar Spar dacht: Knaap, je zult er aan!
En trok zijn broek en kousen aan;
Wie had aan Sparretje voorspeld,
Dat hij, zoo op zijn rust gesteld,
Nog in net middernachtlijk uur
Zou opstaan voor een avontuur? -
Hij greep een stole en sloeg in 't rond,
Maar sloeg, waar zich geen muis bevond.
Hij sprong en stapte heen en weêr.
Maar miste 't raken keer op keer.
En Eva lag, met banger blik,
Te staren, en kreeg schrik op schrik.
Zij riep maar: 'Sparretje! sla raak,
Opdat de muis mij niet genaak!' -
En was 't een oogenblikje stil,
Dra klonk weêr vreeslijk Eva's gil;
Vriend Spar geraakte gansch in vuur.
En sloeg op tafel, stoel en muur.
Maar eindelijk sprong de grijze muis,
- Misschien toch was 't wel bij abuis -
Op Eva's hoofd, en zoo op 't bed.
Wat Eva glide! Met één zet
Dook zij, van vreeze bijna gek,
Met hoofd en al beneden 't dek,
Maar stak, daar haar het dek bedroog,
De bloote beenen ver omhoog;
En Spar, die nu gansch woedend is,
Springt toe en slaat, maar toch weêr mis.

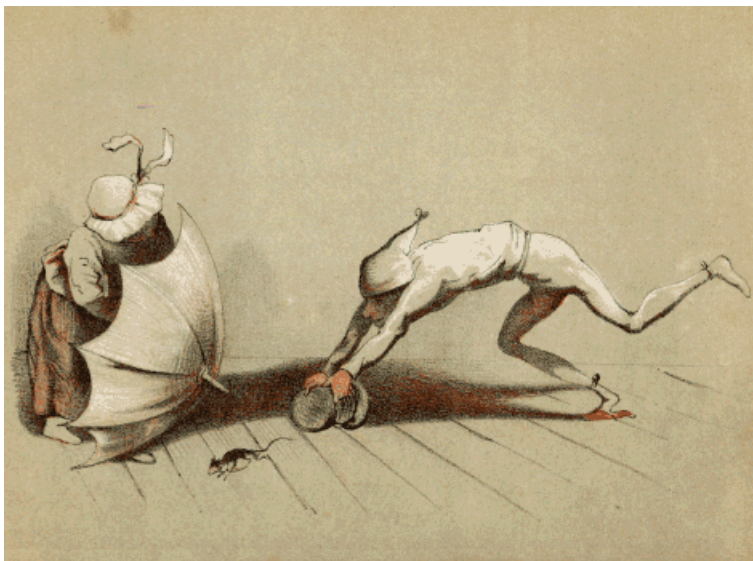

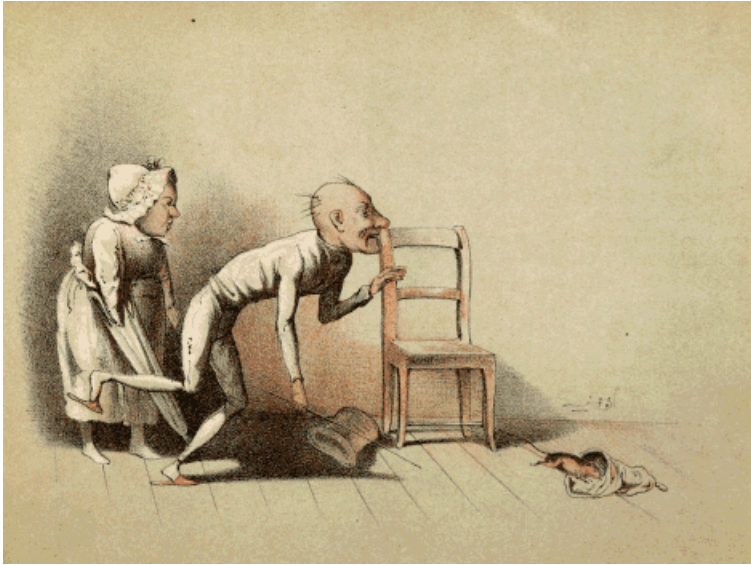
III.

't Was stil - en 't bleef een poosje stil;
Men hoorde niet meer slag of gil,
En Sparrebeen zei: 'Eva, kind!
De muis is weg, uw rust begint.' -
Zij werkt zich uit de dekens, maar
Vol angst nog, lispt ze: 'och, is het waar?
Och, Sparretje, ik dank u wel.
Wat werkt zoo'n beest op mijn gestel!
Nu kom ik er eens even uit,
Om u te danken, lieve guit!' -
Maar 't muisje, nog al bij de hand,
Keek juist van onder 't ledikant,
En Eva, naauwlijks op den grond,
Sprong beï haar dikke voetjes blond.
Zij schreeuwde luid: 'Daar is de muis:
Jaag, Sparlief! 't beest toch buitens huis.' -
Fluks boog de man zich op den grond,
Of hij de snoode muis ook vond,
Sloeg woedend om zich, keer op keer;
Maar zie, de muis ontsnapte weêr,
En zuchtend klaagde 't echtlijk paar:
'Wij vangen 't dier nog in geen jaar;
Wat ons nog overkomen zal,
Bij zulk een schrikkelijk ongeval?'

IV.

Wat nu gedaan in 't nachtljk uur?
 Hier was een goede raad wel duur;
 Liet zich de muis ook niet meer zien,
 Toch bracht zij angst aan de echtelien.
 Vrouw Eva's moed was lang gedoofd,
 En Spar, hij krabde zich het hoofd;
 Men keek elkaâr verlegen aan,
 En durfde niet ter rust te gaan.
 Niet zonder reden ook, want ach!
 Daar kwam weêr 't beestje voor den dag,
 En 't lijden ving op nieuw weêr aan.
 Doch Spar zei: 'Vrouw, blijf gij maar staan;
 'k Weet nu al hoe ik 't hebben moet:
 Ik vang het ondie in mijn hoed.' -
 Hij greep den hoed, ging stil en zacht
 Met sprakeloozen mond ter jacht;
 Maar 't muisje, even rustig, stil,
 Ziet dra wat Sparrebeen nu wil,
 En hoe zich onze vriend ook weer',
 Het fopt den sukkel keer op keer.
 Het loerde op de dikke vrouw,
 Als of het haar verjagen wou;
 Maar Eva, door 't gevaar nu leep,
 Zei: 'Wacht eens, Monster, 'k vat de kneep';
 En nam van achter 't ledikant
 Een groote paraplu ter hand,
 Die zij heldhaftig opensloeg,
 Terwiji haar man op 't muisje joeg.

V.

De muis was weg: - men wist niet waar,
 Spar sloeg de handen in elkaâr,
 Hij zuchtte diep, die arme man,
 Want hij begreep er niets meer van;
 Ook Eva sprak geen enkel woord.
 De muis werd gansch niet meer gehoord,
 Maar Spar zei: 'Top! ik weet het al,
 Nu loopt het ondie in den val.
 Zie, 'k neem mijn slaapmuts, beste meid!
 En 'k leg die stil en met beleid,
 Hier midden in de kamer neêr,
 En 'k vang de muis, ja, bij mijn eer!
 Laat gij u van uw man maar raân,
 En blijf maar stil wat achter aan!' -
 - De wollen muts werd neêrgelegd,
 Schoon Eva zei: 't Komt nooit terecht.' -
 Daar zat vriend Spar nu met zijn vrouw
 Bijna een half uur in de kou,
 Soms dommelde Eva zachtjes in,
 Maar dat was niet naar Sparbeens zin;
 Hij gaf haar somtijds zulk een stoot,
 Dat Eva achterover schoot;
 Maar zie, daar kwam de muis weêr aan,
 Nu liep ze voort, dan bleef ze staan,
 Dan weder keek ze eens deftig rond,
 Of zij ook ergens iemand vond;
 Zij zag de muts; bekeek die stil,
 Toen kroop ze er in; maar Eva's gil
 Had bijna heel den boël verbruid,
 En dan was 't met de vangst weêr uit! -
 Leert verder wat gebeuren zal,
 Met 't muisje in zijn wollen val.

VI.

'Ik heb de muis!' - zoo juichte Spar,
En Eva was gansch in de war,
Daar zij maar niet begrijpen kon,
Hoe Sparrebeen zoo iets verzon.
Vol eerbied staarde zij hem aan,
Maar bleef op verre afstand staan,
En d'edle jager sprak vol zwier:
'Hier, Vrouw! hier hebt gij 't monsterdier!'
Maar 't vrouwtje zeï: 'Ik dankje wel,
'k Heb waarlijk nu al kippevel,' -
'Kom', sprak nu de onversaagde man,
'Nu zal ik toonen wat ik kan. -
'Gij, onruststoker in mijn huis,'
Zoo sprak hij woedend tot de muis,
'k Zal toonen dat ik winnaar ben,
En niets dan uw verdelging ken.
Ik heb je vast, verschriklijk beest!
En zeg je nu, je bent geweest! -
Lach, Eva, lach dan toch met mij,
Nu slapen wij weêr stil en vrij,
En gaan wij samen weêr ter rust,
Maar eerst door u goê nacht gekust.
Kom, schielijk mij nu achterna,
Dan ziet gij 's ondiers eind weldra,
Want, was haar loosheid ook al groot,
'k Verwon, en 't looze dier gaat dood!'

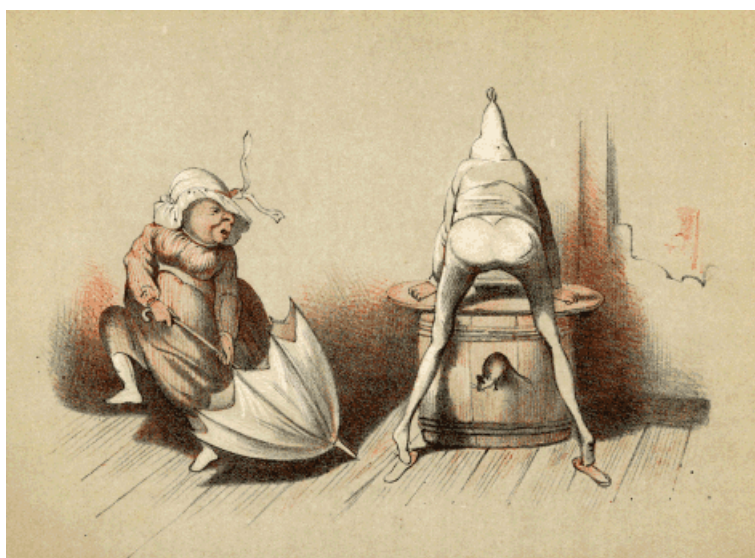

VII.

‘Houd, Eva, gij u nu eens stil,’
Sprak Spar, ‘en hoor eens wat ik wil!
‘t Beest, dat zoo onze rust verstoort,
Zij oogenblikkelijk vermoord:
Ik stort, wat ik zoo pas verzon,
De muis nu in de waterton;
Daar vindt ze dan een wissen dood,
En wij zijn dan weêr uit den nood.’ -
‘Maar, man, hoe zult ge dat toch doen?
Hoe kunt ge zulk een denkbeeld voên!
Ach, Sparretje, geloof mij vrij,
De muis is slim en vlug er bij,
En zoo ontkomt ze u eindlijk nog.’ -
‘Hoor nu zoo'n wijf! Wat praatje toch?
Ik zeg je zult nu eens wat zien:
Ik zal de muis een lesje biên,
En heeft het onze rust gekost,
Nu worden wij van 't leed verlost! -
Sterf nu, verschrikkelijke muis!
Een marteldood hier in mijn huis.’
En Eva sprak met 't hoofd op zij':
‘Och, Sparrebeen, heb medelij!’
Wie weet hoe 't eens met ons nog gaat;
Laat 't beestje loopen, vrij op straat.’ -
Maar Spar, die niet meer luistren kon,
Schudt 't arme muisje in de ton.
‘Verga, verteer, o monster dier!
Uw dood geeft mij het grootst plezier!’

VIII.

Zoo als gezegd was, werd gedaan;
 Vrouw Eva bleef er meê begaan,
 Maar Spar, tot 't uiterste gebracht,
 Stapt moedig met zijn kostbren vracht
 Tot voor de ton, en roept met klem:
 'Hier is het beest, vrouw, weg met hem!'
 Spar had de slaapmuts in de hand,
 En liep van d'een' naar d'andren kant;
 Voldoening was er in zijn blik,
 In één woord Spar was in zijn schik,
 Daar hij zoo flink den kampstrijd won.
 Hij trad behoedzaam naar de ton,
 Hij nam het deksel, keek eens om,
 Als dacht hij, die komt nooit weêrom,
 Pof! daar lag, midden in het vat,
 De muis te spartlen in het nat.
 Maar Spar kreeg nog al niet zijn zin,
 Dat vat daar was een gaatjen in,
 En toen de muis dat gaatjen zag,
 Toen kwam zij daadlijk voor den dag,
 En Eva sprong wel vijf voet hoog,
 Nu haar de muis op nieuw bedroog;
 Zij greep vol angst de paraplu,
 En gilte: 'Spar! daar heb je 't nu,
 Al hang jij met geheel je lijf
 Daar op die ton een uur of vijf,
 De muis is eer jij 't denken kon,
 Pardoes gesprongen uit de ton!'
 Spar zag het - keek bedremmeld rond,
 Of hij ook ergens 't ondier vond,
 Hij keek verlegen langs zijn neus,
 En zeî alleen: 't is schandaleus.'

t.o. 17

IX.

De muis sprong vroolijk heen en weêr,
En Sparrebeen sloeg keer op keer;
Maar wat onze arme vriend ook deed,
Het muisje lacht wat om zijn leed.
De dikke Eva schreeuwde luid:
'Och, Sparretje! och help me er uit!
Och, roep in 's Heeren naam de buurt,
Want zie hoe 't beest toch naar mij gluurt,
Ik sterf nog, Sparretje, kom gauw!
Verlos dan toch je lieve vrouw!
Maar voor je verder voort zult gaan,
Geef me eerst wat Hofmans druppels aan!' -
Spar deed het, maar de muis, hoe valsch!
Sprong op, pakte Eva in haar hals,
En hing er als een bloedhond aan.
't Scheen nu met Eva wel gedaan;
Zij schreeuwde luidkeels, Sparrebeen,
De muis loopt met je wijfje heen!' -
Maar Sparretje zag 't groot gevaar,
En was tot redding daadlijk klaar;
Hij zag zijn vrouw vol angst en schrik,
En was vol moed op 't oogenblik;
Hij schoof tot 't vangen van zijn buit,
Omzichtig, langzaam aan vooruit,
En, schreeuwde Eva moord en brand,
Spar greep de muis met sterke hand.

X.

'Ik heb de muis! o vreeslijk dier!
Nu geldt uw leven ook geen zier!
Kom, vrouwtje lief! nu opgepast,
Ik hou haar in mijn vingers vast.' -
De goede vrouw begreep zijn doel,
En klom heel handig op een stoel,
En in de waschkom kwam een plas,
Waar de Oceaan een kind bij was.
'Zoo hoort het', zeide Sparrebeen,
'Jij bent mijn vrouw en jij alleen,
Nu raakt mijn vijand toch er aan;
Hij moet tot stof en asch vergaan.' -
De muis keek angstig in het rond,
Of zij niet iets ter redding vond;
Maar Sparretje, tot wraak gestemd,
Hield haar maar stevig vastgeklemd.
't Verdelgingsmiddel is gereed,
En Eva, bijna nat van 't zweet,
Zegt: 'Spar! ik heb mijn best gedaan,
Stuur vlug nu 't ondieer naar de maan.' -
'Verdrink!' - zoo gilde Sparrebeen,
'Verdrink, verga!' - doch zie, met een
Beet 't dier den moordnaar in de hand,
De man verloor bijna 't verstand;
'Help!' schreeuwde hij, 'help spoedig, wijf!
Nu valt het ondieer mij te lijf!' -
Nogtans de muis bekommt haar straf;
Spar schudt haar in de waschkom af.

XI.

Toen 't muisje zich in vrijheid vond,
 Zwom 't dapper in de waschkom rond,
 En Spar keek met zijn lieve vrouw,
 Of 't ondier nu verdrinken zou.
 Het was een klucht om aan te zien,
 Hoe daar die eerbare echteliên.
 Met angst en moordzucht in hun blik,
 Verbeiden 't vreeslijk oogenblik. -
 't Scheen dat de muis haar kracht verloor;
 Zoo bragt ze mooi ons paar van 't spoor;
 Ze sprong in 't eigen oogenblik
 De waschkom uit, tot beider schrik. -
 Nu was aan Spar geen houden meer;
 Hij vloekte luid en sloeg al weêr,
 Maar wat of wie hij raken mocht,
 Het muisje had zich vrij gekocht. -
 't Was vreeselijk om aan te zien,
 Die diep verslagen brave liên.
 Zij vonden, tot hun bitter kruis,
 Geen zelfvoldoening met de muis.
 'Hou vast,' - zoo gilte Spar verbaasd,
 Maar door zijn overdreven haast,
 Viel tafel, stoel en hij met een,
 Met alles over Eva heen.
 Daar lag de boël en Spar zei: 'Vrouw!
 De muis is waarlijk ons te gauw;
 Ik geef de brui van al die pret,
 Vang gij de muis, ik ga naar bed.'

XII.

Zoo had - wie heeft het ooit gehoord?
Een muis de zoete rust gestoord,
Van 't vreedzaamst echtpaar dezer aard!
Aurora stookte reeds haar haard,
En zag met deernis op de vrouw,
Die bijna trilde van de kou.
De muis was vrij - keek om en rond,
Of zij nog hinderpalen vond.
Ging naar haar schuilplaats - piepte luid,
En stak toen beï haar pootjes uit.
'Gij zoekt mijn dood, vervloekt gespuis!
Maar ik bleef vrij' - weg was de muis.

t.o. 20

